

קיא :

עין משפט
גזירה

הגזול ומאכיל פרק עשירי בבא קמא

מסורת הש"ס

א א מ"י מ"ה מ"ה מ"ה
 גולה ואכילת הלכה ה
 סגן שכן ט"ש ט"ש מ"ה
 סמן שש ט"ש ט"ש
 ב ב מ"י ט"ש ט"ש
 ט"ש ט"ש ט"ש ט"ש
 ג ג מ"י ט"ש ט"ש ט"ש
 ט"ש ט"ש
 ד ד מ"י ט"ש ט"ש ט"ש
 ט"ש ט"ש ט"ש ט"ש
 ט"ש ט"ש ט"ש ט"ש
 ט"ש ט"ש ט"ש ט"ש
 ה ה מ"י ט"ש ט"ש ט"ש
 ט"ש ט"ש ט"ש ט"ש
 ו ו מ"י ט"ש ט"ש ט"ש
 ט"ש ט"ש ט"ש ט"ש
 ז ז מ"י ט"ש ט"ש ט"ש
 ט"ש ט"ש ט"ש ט"ש
 ח ח מ"י ט"ש ט"ש ט"ש
 ט"ש ט"ש ט"ש ט"ש
 ט ט"ש ט"ש ט"ש ט"ש
 י י מ"י ט"ש ט"ש ט"ש
 ט"ש ט"ש ט"ש ט"ש

מוסף רש"י

הגזול ומאכיל את בניו.
 אכילת שטת בני עמון
 מן הגזילה פטורין דליתיה
 לא גזל מיהו ודבריה ב"ב
 ח. והניח לפניהם.
 טמא או שהיה לפניהם
 גזילה קיימת לאחר מותו
 פטורין מלשלם.
 דקנייה בלאו שיעי שות.
 כי מן כשאלוהו טמא. גזל
 ולא נתיישב הבעלים
 בו רצה מזה גובה.
 דקין דקרא יאוש אילו
 זה האחרון. הוה ליה
 יאוש גזל עליה. דהא
 כל מקמי יאוש נשתייב
 דמיתיה קיימי כל ה"א
 דלמיתיה ויחזיר ק"ד.
 רשות יורש ברשות
 לוקח דמי. קנייה יורש
 ואש"פ שגילה קיימת.
 מדקמי והניח לפניהם
 פטורין. דמשנת אפילו
 גזילה קיימת ויחזיר ב"ב
 ח. רשות יורש לאו
 ברשות לוקח דמי.
 רשות יורש דנגזל לאו
 ברשות לוקח מגזל דמי.
 דאילו גזל לוקח אפילו
 יאוש ושעיר רשות וקני
 לוקח רשות אחרת הוה
 אילו יורש ברשות דלית
 ברשות גזל מירשו דמי
 לא קני בלאו נכדא.
 ה"א שיעי רשות לית גזל
 ורש וכל ה"א דליתיה
 הדא בעין גזל וטמא.
 שאלוהו. דלא הוה
 יאוש קיימת והלך פטורין
 טמא. כי שכיבנא ר"ב
 אושעיא נפק לוותי.
 שאלות ר' אושעיא י"א
 לקראמי ובר"ב ט"ז.

הגזול ומאכיל. לאו דוקא מאכיל דה"ה נותן להם דפטורין לרב
 חסדא דמוקי בגמרא ממתינן לאחר יאוש דהוה ליה
 יאוש ושינוי רשות אלף אורחא דמילתא נקט אי נמי דוקא נקט
 מאכיל אפי' לרב חסדא דלא חשיב שינוי רשות כמה שנותן לבניו
 הסמוכין על שולחן אפילו לשמואל
 דלמר כדבבא מיעלא דף י"ב.
 דמילתא לעמון כיון דלאכילה נותן
 להם ומוזנותיו עליו לא חשיב שינוי
 רשות ומיהו לרב דלית ליה יאוש כדי
 קני ואמר נמי בפירקין דף קט"ו. דלית
 ליה לרב חסדא וא"כ לדידיה נמי נריך
 לאוקמי ממתינן לאחר יאוש כדמוקי
 רב חסדא לדידיה ודאי מאכיל לאו
 דוקא דה"ה נותן ועוד י"ל לרב נמי
 מאכיל דוקא ויבדק המסויים:
 גזל ויא נתיישב הבעלים ובה
 אחר בו. אבל נתיישבו און
 גובה אלף מן הראשון כיון דאלו
 האחרון ואפי' היכא דאילו לא אכלו
 היה חייב להחזיר כגון היכא דליכא
 שינוי רשות שמיאש אחר שגזל ליה
 השני וכן משמע לקמן דלוקים רב
 חסדא כרייתא דר' אושעיא דקמי
 גזילה קיימת חייבין אחר יאוש משום
 דרשות יורש לאו כרשות לוקח דמי
 כדבבא ואפי' און גזילה קיימת
 קמי דפטור ומיהו כיון דכי הגזילה
 קיימת חייבין אמאי פטורין כשאלוהו
 וכן קשה לרמי בר חמא דמוקי
 לה לפני יאוש ועוד לרב חסדא וליכא
 כיון דרשות יורש לאו כרשות לוקח
 דמי מה לי לפני יאוש מה לי לאחר
 יאוש אפי' און גזילה קיימת חייבין
 וי"ל דדרשין מקרא לקמן כשמעמין
 דפטור באון גזילה קיימת אחר גזל
 אש כעין שגזל יחזיר מכאן אמרו
 הגזול ומאכיל בו ומסתמא ליה
 לרב חסדא לאוקמי קרא דדוקא
 לאחר יאוש ורמי בר חמא מוקי
 לה אף לפני יאוש ומיהו לרב דלמר
 יאוש כדי קני וסבר נמי כרב חסדא
 לדידיה ל"ל דאסתמא הוה דנגזלו
 קרא נמי פטורין כיון דביאוש כדי

הגזול ומאכיל. והניח לפניהם. או שהניח לפניהם (א) הגזילה
 קיימת: פטורים מלשלם. בגמרא מפרש טעמא: אש היה
 דכר בו. בגמ' מפרשי לה מר הכי ומר הכי: ג"כ כרש"י דמרי
 קאי. וזה שאלו נעשה כחולו מבעליו: ואם אומרם. דקמי
 והניח לפניהם פטורין: רשות יורש
 כרשות לוקח דמי. והוה לה כרשות
 אחרת וכיון דלוקמינא למתינתין
 לאחר יאוש קני להו יתמי ביאוש
 ושינוי רשות דאי ביאוש כדי לא קני
 מדלא קמי פטורא כדצ"ח:
 כשאלוהו. לאחר מיתת אביהו וגזול
 און יכול לתובען שהרי לא גזלוהו:
 והא מדקמי סיפא אש היה דכר
 שיש בו אחריות. כגון דכר הניכר
 לרבים ונראה על שמה כעון קרקע
 או כגון עליה וכסות: חייבים
 להחזירה. משפי כבוד אביהו שהחזירו
 אומרות זו עליה שגזל פלוני: מכלל
 דגזילה קיימא עסקין. ואפי' הוה
 היכא דלאו משום כבוד פטור ליה
 כרישא כמתי: כפי קאמר אש היה
 לכן אביהו. קרקעות משלו אפילו
 אכלו את הגזילה חייבין דלשחבעיד
 נכסים לצדקתו ממיי: לא דכר
 שיש בו אחריות. אלא שגזל
 קרקע והניחה לפניהו: אלא אפילו
 גזל פרה ותרש בה או חמור ומחמר
 אחריו. והכל מעדין שהיה דנגזל
 חייבין אלמא כגזילה קיימת עסקין:
 אחר רבא כי שכיבנא רבי אושעיא
 נפק לווי. י"א לקראמי: דמסרינא
 למסניסין כוסיס. כדאחריות ממש
 ובש"ן גזילה קיימת וסבורי מיתסר
 ולא מוקי לה דכר המסויים (א) הכי
 קיימת כרבי (א) דכיון דלשכחן (א) הכי
 מתרינא לה ממתינן כדרייתא ולא
 חיישין למאי דמתי רבי לר' שמעון
 כריה דכרייתא קיימת כוסיס: גזילה
 קיימת. שלא אכלה אחר מותו
 ומבעת הגזול: חייבין. דרשות יורש
 לאו כרשות לוקח דמי יאוש כדי לא
 קני: און גזילה קיימת. שאלוהו
 אחרי מותו: פטורין. דליתיה לא גזל
 לפני

הגזול ומאכיל את בניו והניח לפניהם
 פטורין מלשלם ואם היה דבר שיש
 בו אחריות חייבין לשלם: ג"כ. אמר רב
 חסדא גזול ולא נתיישבו הבעלים ובה אחר
 ואכלו מ"מנו רב רצה גובה רצה מזה גובה
 מאי טעמא כד בבה דלא נתיישבו הבעלים
 ברשותיה דמריה קאי תגן הגזול ומאכיל את
 בניו והניח לפניהם פטורין מלשלם תיובתא
 דרב חסדא אמר לך רב חסדא כי תניא
 ההיא לאחר יאוש: אם הניח לפניהם פטורין
 מלשלם: אמר רמי בר חמא זאת אומרת
 רשות יורש כרשות לוקח דמי רבא אמר
 רשות יורש לאו כרשות לוקח דמי והבא
 במאי עסקין כשאלוהו (א) הא מדקמי סיפא
 אם היה דבר שיש בו אחריות חייבין לשלם
 מכלל דרישא בגזילה קיימת עסקין אמר לך
 רבא הכי קאמר אם הניח להם אביהם
 אחריות נכסים חייבין לשלם והא (א) מתני
 ליה רבי לרבי שמעון בריה לא דבר שיש
 בו אחריות ממש אלא אפילו פרה וחורש בה
 חמור מחמר אחריו חייבין להחזיר מפני
 כבוד אביהו אלא אמר רבא (כי שכיבנא ר'
 אושעיא נפק לוותי דתרינא מתני' כותיה
 דתני רבי אושעיא הגזול ומאכיל את בניו
 פטורין מלשלם הניח לפניהם גזילה קיימת
 חייבין אין הגזילה קיימת פטורין הניח להם
 אביהם אחריות נכסים חייבין לשלם אמר רב
 אין הגזילה קיימת פטורין נימא תיהוי תיובתא
 דרב חסדא אמר לך רב חסדא כי תניא
 ההיא לאחר יאוש אמר מר גזילה קיימת
 חייבין לשלם נימא תיהוי תיובתא דרמי בר
 חמא אמר לך רמי בר חמא כי תניא ההיא
 לפני

(ב) כ"ב ד"ג... (ג) חולין קול.
 (ד) כ"ב ד"ג... (ה) חולין קול.
 (ו) כ"ב ד"ג... (ז) חולין קול.
 (ח) כ"ב ד"ג... (ט) חולין קול.
 (י) כ"ב ד"ג... (יא) חולין קול.

גליון הש"ס

נ"ב א"ב רב חסדא נ"ל.
 ט"ז פ"ז משנה ט'
 דהרשות ויורשתי ט':

מדי: הניח לכן אביהו אחריות נכסים. קרקע משלו: חייבין לשלם.
 דלשחבעיד נכסי: דרב חסדא. דלמר לעיל רבא מזה גובה: לאחר יאוש.
 ואלוהו: סיפוי סיפוסא דרמי בר חמא. כיון דלאחר יאוש אוקימתה:
 לפני

ואם הניח און אביהו אחריות נכסים חייבין לשלם. למ"ד מלוה על פה אין גובה לא מן היורשים ולא מן הלקוחות כגון פשוט
 (ב"ב דף קט"ו): איכא לאוקמי כשעמד דין דהוה כמלוה כשטר כדמוכח בכמה דוכתי: וימי' חופ' לעיל קד: ד"ה מלוה ע"פ:
 דמתרינא כותיה. קי היה רגיל לתקן משניות כמותו כדלשכחן כדצ"ח נשך (ב"ב דף ס"ג): גבי כ"ל לקח הימנו
 מיטעם אבל כשזבל שהיה מתקן משנה אחת לא היה אומר קן: אין גזילה קיימת פטורין י"א הוה תיובתא
 דרב חסדא. מירשא דקמי הגזול ומאכיל את בניו פטורין ה"מ למפך לרב חסדא כל כמה דלא ידע דלאחר יאוש מיירי כי הכי
 דפריך ליה לעיל ממתינן אלא משום דניחא ליה למפך מסופא משום דפריך מינה לתרויהו לרמי בר חמא ולרב חסדא:
 רב חסדא טוקי אה אחר יאוש. וא"ת רב דסבר יאוש כדי קני וסבר נמי כרב חסדא וע"כ נריך לאוקמי נמי לאחר א"כ כי גזילה
 קיימת אמאי חייבין כיון דביאוש כדי קני וי"ל דרב מוקי לה דכר המסויים והא דקמי און גזילה קיימת פטורין ה"ה דה"מ לפלוגי בגזילה
 קיימת גופה בין דכר המסויים לשאון מסויים אלא דניחא ליה לאשמועינן דלפילו דכר המסויים באון גזילה קיימת פטורין אע"ג דלחושא
 מילתא שאלוהו מה שגזל אביהו וכן כרייתא דלקמן הגזול ומאכיל את בניו פטורין מלשלם ומיעיב ליה לאוקמי אליבא דרב חסדא
 לאחר יאוש לרב נריך לאוקמי דכר המסויים מדקמי אש הניח לבניו גדולים חייבין לשלם וכן כדריך קמי בין גדולים בין קטנים
 חייבין ואי דכר שאינו מסויים אמאי חייבין לרב כיון דליירי לאחר יאוש ופלוגי הני כרייתא אליבא דרב אש כקטנים חייבין משום
 כבוד אביהו אי לאו והא כדמוכח והא כדכרנן דפלוגתא דסומכוס ורבנן כשמוך מיעיב ליה לאוקמי אליבא דרב דפלוגי בהכי אי
 שייך בקטנים טעמא דכבוד אביהו אי לאו אבל לרמי בר חמא דמירי כרייתא לפני יאוש ולרב חסדא דליירי לאחר יאוש פלוגי
 בגזילה גמורה שביד קטן ולא קנאה קטן אש מקבלין עדים להוציא מידו או לא וכן פלוגתא דסומכוס ורבנן:

קמי ומה שגזילה קיימת חייבין נפרש כשמוך כ"ה ומיהו קשה
 למ"ד כמרוכה (לעיל דף ס"ו). דשינוי לא קני ודריש והשיב הגזילה
 מ"מ ולא דריש אשר גזל אש כעין אשר גזל יחזיר אלא למעוטי גזל
 אכיו מנה ליה האי דרשה ואון לומר דלוחא אמורא יסבור דיאוש
 כדי קני דהשתא לא נריך להאי דרשה ואסתמא הוה דהא ר'
 תורה גזילה המשתנת חוזרת בעין מוהשיב את הגזילה מ"מ וליה ליה דרשה כעין שגזל וסבור כדמוכח (לעיל דף ק"ג): ופירקין דיאוש
 כדי לא קני וא"כ מגילה באון גזילה קיימת פטורין מלשלם לכן נראה דהך דרשה דלקמן אסתמא הוה לכו"ע ומסתמא מתקן רב חסדא
 בין לפני יאוש בין לאחר יאוש דלא הוה כל כך ברשות מריה אחר יאוש כמו לפני יאוש שנקל לנאח מרשות בעלים כשינוי רשות או
 שינוי השם ואון זה דוחק דמי היה מספקין נמי מקרא נריך סברא זו דלמאי מוקמינן קרא טפי אחר יאוש מלפני יאוש כיון דגם אחר
 ביאוש חשיב ברשות מריה ולרמי בר חמא ניחא טפי דלית ליה טעמא דרשות מריה כלל דכיון שהוא לא גזל אינו יכול לתובעו
 כלל שהרי און לגמרי ברשות מריה שהרי אינו יכול (לו) להקדישו וגם הגזלן יכול לקנותו כשינוי מעשה ותדע דהא רב חסדא הוצרך
 לפרש מ"ט ט' וגמרא נמי פריך ליה ממתינן:

לפני
 מדי: הניח לכן אביהו אחריות נכסים. קרקע משלו: חייבין לשלם.
 דלשחבעיד נכסי: דרב חסדא. דלמר לעיל רבא מזה גובה: לאחר יאוש.
 ואלוהו: סיפוי סיפוסא דרמי בר חמא. כיון דלאחר יאוש אוקימתה:
 לפני

א"ש